

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dižake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Hiša avstrijska.

Tudi mej Magjari se še dobe ljudje, ki imajo vsaj včasih kakovo zdravo misel. Tako na pr. grof Betlen izdaje neredno izhajajoč listič na francoskem jeziku „Corr. hongroise“, o katerej se misli, da včasih po Andrassyjeveji potrebi in volji piše. Zadnjič prinaša važen članek pod gornjim naslovom, katerega naj bi si tudi oni Nemci in nemškutarji zapomnili, ki bi od nas Slovanov radi videli, da bi proti slovansko politiko delali.

Grof Betlen najprej pokrega svoje rojake Magjare, zakaj zmirom ščujejo na boj zoper Rusijo in zakaj se toliko zavzemajo za Turke. „Misija avstro-ogerske monarhije, ki ima 15 milijonov slovanskih stanovalcev, ne more biti ta, da bi bila žandarm Turške. Cesar avstrijski je vladar od 15 milijonov Slovanov in 15 milijonov Nemcev in Magjarov. Minister, ki bi imel to perfidijo svetovati svojemu vladarju tako politiko, ki bi dinastiji za zmirom izgubila simpatije slovanskega prebivalstva, izdal bi najdražje interese avstro-ogerske monarhije, katere središče nij v Ogerskeji niti v Avstriji temuč v hiši habsburške, katera ima nalogo, da izmiruje interese teh treh narodov.“

Gotovo je zanimivo slišati, da se uže mej Magjari nahaja mož, ki to pametno besedo govori. Kajti resnica je, da naša monarhija more le obstati, ako se tu izrečene misli v vseh delih imajo pred očmi. Hvala bogu, da so vendar nekatera znamenja, da ta misel prodira tam, kjer bode najmočnejša, namreč zgoraj.

Malo je, kar zahtevamo mi avstrijski Slovani, habsburški hiši vedno zvesti, nikdar ne bivši „staatsfeindlich“ (državi sovražni), kakor nam protivniki perfidno očitajo. Mi ne-

čemo nič več, kakor da smo v svojej hiši svoji gospodarji, da se naš jezik v vseh šolah in uradih spoštuje in se nam naša narodnost ne po tujem elementu izpodkopava. To nam dajte, pa smo zadovoljni v narodnem obziru. To bomo ponavljali in ponavljali, dokler ne dosežemo.

Slovanski gladiatori.

(„Germanizacija pribaltiških Slovanov. St. Peterburg 1876.“)

Iz St. Peterburga [Izv. dop.]

Pod tem naslovom izdal je st. peterburški oddel slovanskega blagotvornega komiteta knjigo, avtor katere je profesor Varšavskega univerzitetarja rodod Čeh — g. Pervolf. Kakor vidite, predmet temu delu je z vsem navaden in vsem dovoljno znan. Ravno o tem pisal je svojo desertacijo drug ruski literator in učenjak, g. Kotljarevski, o čemer sem vam o svojem času poročal. Ne opozoroval bi torej Slovencev in sploh Jugoslovanov na ta spis, ko bi v njem ne bilo toliko prelepih mest, katera nimajo samo veljavnosti o poginolem slovanskem plemenu, no katera imajo svoj smisel tudi v naših sedanjih burnih časih južnih Slovanov in sploh Slovanov. Avtor opominja na strašno vojsko, katera se uže nekoliko vekov vrši v sredini Evrope, katera se vodi ne samo s sabljami, puškami, kanonami itd., kakor se nazivljejo podobni instrumenti, no in z vsemi drugimi sredstvi, katera se rabijo, kadar surova vojna sila nič ne opravi. — Opominja avtor na vojsko mej Slovanov in Germanov. Ta strašna borba kaže povsod isti rezultat, povsod moramo z žalostnim srcem priznati, da zmaguje plemo germansko nad plemenom slovanskim. Slovanske meje se vedno bolj umičejo na iztok, a germanske se pomičejo in širijo

na isti iztok. Laba protekala je nekdanj mej mogočnim slovanskim narodom do svojega vpadu v morje; zdaj samo še smemo reči, ka ona izvira še v svojej nekdanjej, slovanske domovini. Tam, kjer se je pred nekaj leti razgrnola slovita Germanija, kjer je mala Prusija s silo jeklenega meča podavila ne samo svoje nejednodušne brate, no i lepo število Francozov, tam so pred 8 stoletji carevali silni Bodičiči i Ljutiči, tam častili so se bogi slovanski pred bogom, katerega je oznanovale obžrtna druhal frankovskih škofov itd. In če hočete, Bismark, Moltke, bezbrojna nemška armada itd. vse to prorodilo se je iz slovanskih tal, in mi ne moremo reči, da bi vse bilo tako, kakor je, če bi ne bilo raslo na polji, udobrenem s slovansko krvjo.

Kar nam poročajo arhivi in biblioteke o prošlosti baltijskih Slovanov, vrši se podobno v naših časih na polji krvave in žalostne resničnosti. Premenite nekoliko imen, in dobili boste čase 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, stoletja, ko se je reševala žalostna sodba severo-zapadnega Slovanstva. Germansko verstvo — Turški izlamizem, podobna sta si kakor groš grošu in oba zaslužita v svojej prazničnosti obleki nazvanje fanatizma. Germanska duhovščina, germanski škofje in kakor se še imenujejo drugi ljudi podobnega pokolenja, kateri so hoteli osrečiti slovanska plemena z „dobrotami“ krščanske vere, kdo ne vidi jih zopet oživelih v turških fanatikih sofistih, v zakorenelih staroturkih, kateri ravno tako želijo osrečiti južne Slované z dobrotami svoje vere, sostoječimi posebno v strašnejših davkih v korist turških žepov, v polnejšem rabstvu v vsakem obziru, kakoršnega si kdoli misliti zamore.

In vse to se je tvorilo in se tvori po-

Listek.

Carevič Dmitrij.

(Po Petruševskem spisal J. Steklasa.)

Ko je umrl Ivan Grozni, sel je na prestol moskovski njegov sin Feodor Ivanovič (1584—1598), vladar krotek, milostljiv, boga-boječen. Vsi višji in vse pravoslavno kristjanstvo se je začelo utešati od poprejšnjih bed in nadlog in odpočivati od groznega časa. Ali car Feodor je bil duhom in umom otročji, na telesu bolehljiv in slab, a vsled tega sam nij mogel upravljati s carstvom, pa tudi nij hotel. Mej bojarji je zopet zavrelo, nastali prepiri in pravde za prvo mesto pri carji. S početka je nadvladal najsilnejši bojar Nikita Romanovič Jurjev, a kasneje svak carski, umni in lukavi bojar Boris Godunov.

Pri pokojnem carji Ivanu Vasiljeviču je

bil Godunov eden izmed njegovih bližnjih na dvoru, ali rok svojih nij oskrnil s krvjo, z oprichniki nij zlodejstvoval. On se je celo odvažil zaštititi careviča Ivana Ivanoviča od roke carjeve in za to je odnesel od carja težke udarce in rane. Godunov je bil oženjen s hčerjo najhujšega oprichnika, Maljute Skurtova; po njem je tudi najbrže utekel osodi, da je ostal živ, ko so padale bojarske glave brez broja. Sestra Borisa Godunova, Irina, je bila omožena s carjevičem Fedorom Ivanovičem. Ko je grozni car ležal na smrtni postelji, bil je izmed vseh bojarjev edini Godunov v takej milosti, da je bil pri njegovej izpovedi, pri katerej mu je car izročil svojo deco in carico.

Novi car, Feodor Ivanovič, je oddal Godunovu skoraj vso vlast, velel mu upravljati z moskovskim gosudarstvom ter imeti skrb za vse zadeve. Godunov se nij odpovedal tej

velikej, ali tudi težkej časti; pokazoval je za vsako stvar veliko skrb in delavnost, skušal je odstraniti razbojstva, preganjal krivice, kjer ga nij korist zmešala. On tudi nij pozabil na inozemne odnošaje, ter je je tako upravljaj, da so tuji carji znali, kako je on silen človek: sam jim je pošiljal listove in darove, sam je sprejemal tuje poslanca. On je vzveličal rusko pravoslavno cerkev, odredil v Moskvi visoko čast patrijarško; ali tukaj je pa tudi za-se poskrbel: imenoval je namreč patrijarhom moskovskega metropolita Jova, svojega največjega prijatelja in dobrotnika.

Vzvemši v svoje roke carsko vlast, vendar nij bil Boris miren v duši in s strahom je mislil, kaj bode z njim v bodočnosti. Car Feodor namreč nij imel otrok, pa jih tudi zarad njegove bolezni nij bilo pričakovati, ter je za njim imel sesti na carski prestol njegov maloletni brat carevič Dmitrij. Dmitrij se je

pričini samih Slovanov. Na severu je bilo množstvo plemen slovanskih, katera so v uri odločbe napadala drug na drugega, katera so se bratila z vragom proti svojim bratom, ter si na tak način slepci kopali jamo, v katero so se zvrnila koncem 18 stoletja popolnem, iz katere ne uvidijo zopet belega dne. „Na jugu imate ista slovanska plemena pod drugimi firmami: Srbi, Bolgari, Črnogorci, Bošnjaki, Hercegovinci, in če hočete i Hrvati in Slovenci.“

Vsa so enega mesa, ene duše, vsa so istega pokolenja, imajo eno in isto zadačo, a a vso si v ničemer niso tako podobni, kakor v tem, da so nesložni. Sram me je, proklinjati zopet prokleta slovansko neslogo, sram me je sploh o njej govoriti. Nij nam naroda, kateri bi bil po nejedinstvi več pretrpel, kakor srbski narodič. In vendar v rešiteljni minuti ostaje si isti narod, isti leposlovni narod, kateri je bil nekdaj slaven po svojih delih, kateri pa je ravno po nesogi pretrpel Kosovo polje in potem prenašal vek za vekom teškega robstva, kateri se je sicer zopet odvažil, stresti raz sebe turški jarem, a bezsilje ga lomi do poslednje kaplje krvi, in to bezsilje je od kod? Ah, molčimo, vemo pre-dobro, ono je od slovanske nesloge.

„Pri podobnih okolščinah človek bi mogel res obupati, ne samo nad samim soboj, no i nad vsemi, katere si naimenuje svoje brate. Slovanstvo, to ubogo Slovanstvo gine in gine od dne do dne; pogledjte na karto, kaki klini germanskih in romanskih narodnostij so se vrinoli v slovansko telo, razprostranjivše se od južnega do severnega morja v srci Evrope. Žalostno, da te gibeljne osode še nij pri kraju, priroda ljubi pravilne forme, vsi ti robidasti klini se morebiti bi še okrogllili, razširili v eno celoto, v ravnino sovražnega nam imena. Rimski gladiatori klicali so umiraje k svojim carjem: „Ave, Caesar, morituri Te salutant.“ Slovani pod Turkom umiraje kličejo k tebi „matuška Slavjanska“: „Ave, Rossia magna, morituri Te salutant!“

F. M. Št.

Iz državnega zbora.

Poslanec grof **Hohenwart** nadaljuje: Predno zopet začenjam in končam govor, katerega je pretrgal neljub slučaj, prosim gospoda predsednika in celo visoko zbornico, naj sprejme zahvalo za to, da se mi k temu sploh še prilika ponuja.

Temu, kar sem že povedal (glej št.

265 „Slov. Naroda“ Ur.), imam le še malo dostaviti. Prosim dakle pozornosti visoke zbornice danes le za malo časa. Vzdajam sem govoril o organiziranju deželnih uradov in prihajam danes k podrejenim, k eksekutivnim uradom; in tu moram že ob enem tudi občine v okrog obravnavanja potegniti. Jaz sem tudi popolnem tega nazora, da naše občine niso v stanu, da izpolnujejo sebi odmerjeno nalogo dostojno; ne bodem tega dalje obravnaval, kajti v tej točki so nazori precej soglasni. Le občinam bi se delala krivica, ko bi se jim to očitalo. Enake prikazni vidimo tudi v družih državah, in dozda se še nije ne večje državi nij posrečilo, da bi samoupravo bazirala na občino. Tudi mi se dakle ne smemo nadejati, da se bodo ti odnosi še tako kmalu spremenili. Vendar pa iz tega nikakor ne morem izvajati zahtevanja, kakor odbor, ki hoče, naj se ona naloga, katere občina ne more izpolnovati, zdaj odda državnim organom; pač pa sklepam iz tega, da se ima na mesto, ki je namenjeno občinam, postaviti zmožnejši nosilec samouprave, in tega najti bi se mi ne zdelo ravno tako težko, ker imamo v davkarskem in sodnijskem okraju star zavod, ki bi namenu popolnem odgovarjal, ko bi ga času primerno modificirali. Gotovo čudna prikazen je to, da je vse enoglasno v nazoru, da naše občine s svojim omejenim ozemljem nemajo niti duševnih niti gmotnih močij, da bi ustvarile samoupravo; a navzlic temu se je vedno trudilo občino narediti nositeljico samouprave; ter jej dati umeteljno predpogoj, katerega jej manjka. Meni pa se zdi veliko naravnejše, da se občine prisposodobijo upravnim uradom, da se začne nasprotna pot, da se upravne uravnave za obstoječe razmere popravijo. Tako se je ravnalo i v drugih državah. Tak sistem bi podajal ta dobiček, da bi se občinam prepustila njihova prava naloga: gospodarstvena samouprava, vzdrževanje lokalnih uravnav in zavodov; drugo pa bi se naložilo na ramena, ki to lahko nosijo. V okraji najdemo potrebne finančne in intelektualne moči, katerih v manjših frakcijah zastoj iščemo. Umeteljni zavod okrajnih glavarstev bi se odstranil, in ko bi se upravna edinost dejala nazaj v davkarske in sodnijske okraje, bi se prve instancije narodu bolj približale, in vse to bi ne zahtevalo mnogo uradnikov več. To je nekako ona podoba, ki sem si jo naredil o reformi politične uprave, in katero sem moral razviti, da se mi ne bo očitala samo neplodnosna kritika.

Jaz ne mislim da je to, kar sem govoril, popolno ali poboljšanja nezmožno, tudi dobro vem, da sem pustil poke, velike in njih mnogo, a mi imamo danes le nekatera načela bodoče uravnave prematrati, njih popolno dodelovanje v celoten program pa nij naša naloga. In jaz mislim, da bi bilo napačno, ko bi tej nalogi že danes hoteli staviti ožje meje, ker se reši lahko na različne načine. Ta naloga je velika in težavna, a mnoge odlične moči naše politične uprave bi jo lahko rešile, ko bi le odločno voljo k temu imele.

Tikoma kompetentnega vprašanja bi jaz rekel, da je najostrejša kritika naše ustave, ako mej tako množimi postavodajnimi korporacijami nemamo ni ene, ki bi v tako važnem vprašanju mogla govoriti odločilno besedo. Odsek pravi, da organizacija političnega upravnega urada spada k kompetenci državnega zbora; ko bi slavna zbornica organizacijo posameznih uradov prepustila vladi z dotičnim deželnim zborom, bi se tudi tej težavi v okoliščini prišlo, se ve da bodo pripadniki nepogojne centralizacije zakrivali glavo, da se sloga naše uprave tako napada. Jaz pa sem nehote onemislil, da imajo tisti učitelji državnega prava prav, ki trdijo da le državna volja mora složna biti, ta pa se v različnih delih države po različnih načinih in po različnih organih lahko izraža.

Jaz mislim, da bi Avstrija nič ne riskirala, ko bi poskusila, da na ta način pride do nove organizacije. Pač bi imela pri tem to korist, da bi to novo organizacijo lahko prisposodobila različnim razmeram posameznih dežel, in bi ne bila v nevarnosti, da si zadovoljnost ene dežele odkupi z nezadovoljnostjo druge. Predloga ne bodem stavil, ker sem imel edino ta namen, da nedopustljivo odborovih predlogov dokažem, in da slavno zbornico in slavno vlado opozorim na nekatere točke, na katere bi se pri tem važnem delu imelo obzirati. Poleg tega je slavna zbornica z vedenjem proti predlogom od naše strani stavljenim pokazala opoziciji, ki popolnem zunaj zbora stoji da se ničesa ne doseže, ako se ima nesrečo sedeti na desni strani te zbornice. Rad bi dakle, kolikor morem jaz zapretil, da se takemu dokazovanju ne da več povoda, kajti po mojem notranjem prepričanju to nij v zanimanju države. Omejeval se bodem dakle na to, da glasujem proti predlogom odsekovim!

Ta govor Hohenwartov je bil sprejet živahnim priznavanjem in rokopleskanjem.

narodil ne dolgo pred smrtjo Ivana Groznega, od pete žene njegove Marije, iz roda Nagih. In komaj je bil Ivan Grozni umrl, navalili so višji na Nage za to, ker so le ti po njihovem mnenju skovali izdajstvo — da posade Dimitrija na prestol, mesto starejšega brata Feodora. Vse Nage so polovili ter jih poslali v mesto Uglič, davši careviču in njegovej materi popolno carsko družino, po časti. Razumi se, da so za to zato Nagi mrzili svoje preganjalce ter to mržnjo ucepili tudi mlademu careviču v srce. Tako je bilo, da bojarji po smrti carja Feodora niso imeli nič dobrega pričakovati, a najmanjše izmej vseh gotovo Boris Godunov, početnik tega čina.

Zato je imel Boris Godunov o čem premišljati, dokler še čas nij potekel, dokler je bil car Feodor živ. Ali ne samo ta misel mu nij dala pokoja. Čeravno je on upravljal s zemljo po svoji volji, vendar ne v svojem imenu;

čeravno je stal višje, nego vsi drugi Rusi, on se je vendar carju klanjal, kakor rob. Boris je ljubil vlast nad vse, ali ljubil je tudi čast, ki daje tako vlast; on je bil sicer car v djanju, ali je hotel biti tudi po imenu. Misel o carskem prestolju in o samodržavni vlasti se je vkrala Borisu v glavo in zasela v njej čvrsto. Priti do carskega prestolja je bil težak čin, vendar v tadanjih okoliščinah ne bezumen. Car Feodor je bil bolehljiv, ne dolgovečen, brezdeten, a cesarica je bila Borisova sestra, ter mu je mogla mnogo pomoči. Tako se je Borisu mrlisal pot do carskega prestolja, tako ga je vse mamilo, in samo ena velika zapreka ga je vstavljala na tem potu: carjevič Dimitrij, Boris Godunov je sklenil v svojih mislih — osloboditi se te sitne ovire.

Pred vsem on nij velel spominjati Dimitrija v cerkvenih molitvah, ker je bil on rojen od pete žene Ivana Groznega, in kakor

se misli, nezakonski sin. Ali od te zabrane nij bilo nič posebnega pričakovati: Dimitrija so vsi vse eno nazivali carjevičem in ves narod ga je držal za naslednika carskega, ker je car Feodor ostal brezdeten. Privrženci Borisovi so začeli razširjati vest, da Dimitrij ljubi muké in kri, da z lastno roko ubija živali, in da bode iz njega postal tako ljut mučitelj, kakor njegov oče. Pripovedovali so, da je naredil carjevič iz snega dvanaest postav, nazval je imenitne bojarje, ter jim odsekal z lastno roko glave, roke in noge, govoreč: „tako bode vam, ko bodem jaz postal carjem“. Posle tega je šel Godunov za svojo nakano še en korak dalje, sklenil je namreč, Dimitrija usmrtiti z otrovom. Baja carevičeva, bojarinja Vasilja Volohova in sin njen Osip sta se odvažila na to črno delo. Ali ne vé se od česa, otrovno zelišče nij škodilo careviču, in on je ostal živ in zdrav. Zdaj skliče Boris svoj rod in svoje

Za njim je govoril Rusin Zaklinski in tožil, kake krivice poljski uradniki Rusinom delajo in kako jih zatirajo.

Dr. pl. Plener polemizira početkom proti Hohenwartu. On pravi, da Hohenwart hoče, da se parlamentarni sistem raztegne na deželne zbornice. Ta misel pa vede do upeševanja deželnih ministerstev in do odvisnosti državne uprave od deželnih zborov. A nemože je, da bi se sistem strankarske vlade na deželne uprave prenesel, kajti cesarska uprava bi bila na ta način premenljivejši večini deželnih zborov prodana, in načelnik bi moral odstopiti, ko bi te večine ne imel. Dalje pravi govornik, da nam v Avstriji manjka upravnih uradnikov in priporočila uvednje seminarjev za njihovo odgojanje.

Proti odsekovim predlogom ostro govori tudi poslanec Grocholski.

Poslanec Promber in 30 drugov stavi na naučnega ministra interpelacijo, zakaj se na olumuškem kapitelju nekaj kanonikatov praznih pušča, in da-li neplemeniti duhovniki res ne morejo kompetirati? Seja se potem sklene.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. novembra.

V **državnem zboru** se je začela budgetna debata. Kuranda je grajal znani ministerski razglas zaradi konfiskacij časnikov. Minister Unger pravi, da vlada nema s konfiskacijami nič opraviti! Tista okrožnica je bila le zavoljo južnega Tirola in dogodkov v Dalmaciji prouzročena. Postopanje vladino, pravi, nij reakcionarno. Okrožnica je le zoper državi sovražne časnike namenjena.

Iz **Dunaja** se poroča: Klub leve (Herbstovci) je sklenil o predlogu Skenejevem, zaradi položaja nasproti nagodbi z Ogersko, da se predlog zavrne, sprejel je pa Demlov predlog, naj se odsek izvoli, ki bode pregledal in popravil program stranke in bode poročal, ali bi bilo umestno, da kako točko o položaju kluba nasproti nagodbi z Ogersko v pravila postavi. Tedaj „neodvisniki“ so se samo iz „fortschritt“ nanovačili. Herbst in njegova garda vladi zvesti ostanejo. Za to so pa ministri sklenili, da bodo denes v državnej zbornici poročali te dni kako stoji z nagodbo z Ogi.

V **Dalmaciji** so pri volitvah v deželni zbor v kmetskih občinah 18. t. m. zmagali v devetnajstih okrajih naši bratje dalmatinski narodni Slovanje, in samo jeden okraj so dobili Lahi ali „avtonomisti“, kakor se napačno sami zovejo. Vse hujskanje v dunajskih listih torej pri zavednosti dalmatinskih narod-

njakov nij nič opravilo. Da bi tudi mi na Kranjskem drugo leto tako zmagovali.

Vnanje države.

Peterburgski list pravi: Ruska oboževanja niso nevarnost za mir, nego velika žrtva, katero si Rusija naklada za kristijane pod Turčijo. Če pa bode vojske treba, bode jo ruski narod tem trdovratnejše vojeval, čem bolj se je prej vse poskusilo, da bi se mir obranil.

Srbska armada se po ruskem izgledu popolnem na novo organizira. Iz Moskve je v Belgrad prišlo 18. t. m. zopet 500 prostovoljcev, pričakuje se jih pa še več, kadar se vojska rusko-turška začne.

Iz **Hercegovine** poroča „Pol Corr.“ da je večji del Muktar-paševe in Derviš-paševe turške vojske prepeljano od črnogorskih mej na Donavo.

Španski minister vnanjih stvari je v kongresu rekel, da Španija ne misli denarja in krvi svojih sinov žrtvovati za stvari, ki se ne tikajo njene časti. To se pravi: Nam nij turška vojska nič mar.

V **Ameriki** je torej zmagal republikanec Hayes proti demokratu Tildenu. Demokratje so protestirali, ker baje volilna komisija nij bila v redu.

Domače stvari.

— („Slovenske knjižnice“) šesti zvezek, ki prinese nov originalen roman „Mej dvema stoloma“ od J. Jurčiča, izide koncem tega tedna. Pri tej priliki zopet ponavljamo nujno prošnjo, da naj mnogi prejemniki prejšnjih zvezkov, kateri niso še zdaj naročnine poslali, za prejete zvezke v „narodno tiskarno“ ali izdatelju plačo pošljejo.

— (Konfisciran) je bil v soboto tukajšnji „Slovenec“, zaradi članka, ki je branil c. kr. namestnika in generala Rodiča pred napadi ustavovercev.

— (Iz Celovca) se tukajšnjemu „Tagblattu“ piše, da tudi v tamošnjem mestnem zboru niso Nemci več tako „gemüthlich“ skupaj, kar sta dva Slovenca, Einspieler in Rossbacher v njem.

Razne vesti.

* (Ustreljen.) V Vildonu na gornjem Štajerskem so šli te dni kmetje na lov. Pri tej priliki je nekemu lovcu po neprevidnosti puška sprožila se in je zadelo strelivo posestnika Jožefa Toterja v tilnik, da je v nezavednosti zgrudil se na tla. Težko, da bi bilo kaj z njim.

* (Ribja jed.) V Kurteleri na Švicarskem se je pripeljal 28. onega meseca nek popotnik; a na železnici se je unesrečil in vozovi so mu odtrgali levo roko pa levo nogo. Ko pride nek mesar mimo, pobere roko ter

jo vrže v reko, ki zraven teče, rekoč: „Bodo vsaj ribe imele kaj jesti.“ Za ta surov čin ga je unesrečeni človek tožil, in mesar je dobil 30 dni zapora.

* (Mrtvaška statistika.) V 41. tedni tega leta ki se je končal s 28. oktobrom, je od 100.000 prebivalcev umrlo: na Dunaji 45, v Pragi 88, v Pešti 64, v Berlinu 49, v Vratislavi 38, v Stetinu 34, v Kolóniji 35, v Hanovru 32, v Frankobrodu ob Mogunu 28, v Magdeburgu 64, v Strasburgu 41, v Drazdanih 45, v Lipskem 48, v Monakovem 68, v Hamburgu 45, v Parizu 43, v Bruselji 43, v Amsterdamu 43, v Rotterdamu 56, v Hagu 42, v Bazelji 38, v Kristijanji 30, v Stokholmu 36, v Kopenhagnu 35, v Rimu 50, v Neapolju 46, v Turinu 32, v Londonu 32, v Glasgovi 49, v Liverpulu 40, v Dublinu 36, v Edinburgu 23, v Njujorku 43, v Filadelfiji 40, v Bostonu 41, v Čikegu 48, v Bombaji 54, v Madrasu 76, v Kalkuti 52. V večini mest srednje in južne Evrope in Amerike zdravstveno razmerje kaže manjše številke. Ker je temperatura veliko hladnejša, kakor prejšnji oktobrovski teden, je to dobro uplivalo na zdravstvene razmere. V holandskih mestih pa v Pragi je več ljudij pomrlo. Škrlatinska mrzlica še vedno imenitno mesto zavzema, posebno v angleških pa avstro-ogerskih mestih posebno v Pragi. Tifus se širi v angleških in francoskih mestih, po nemških in laških pa se manjša. Kozé so po Angleškem nekoliko potihnile, zato pa na Dunaji bolj razsajajo, in je zgoraj omenjeni teden 30 oseb za to boleznijo umrlo. Difteritis je v Berlinu huda, pa tudi na Dunaji in v severni Ameriki, kolera v Indiji je potihnila; ravno tako žolta mrzlica pojema.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalessière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni: telen, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlez naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprepušljeno, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, tamenje v nésih, slabosti in blevanje pri nosečih, tožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolj, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Déde, Dr. Uré, grofinje Castle-uart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastojf.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mesecev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem valed pranih in čut-
alnih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalessière

bližnje ter je začne izpraševati za svet in pomoč. Ponudili so se ljudje, ki so bili pripravi ubiti carjeviča. Le-ti so bili: Mihajlo Bitjagovski, sin njegov Danilo, vnuk Nikita Kačalov in Osip Volohov. Boris je je nagradil kraljevsko, obečal jim še več, ter je odpravil v Uglič.

Le-ti ljudje, dospevši v Uglič, so začeli tam upravljati z vsemi deželnimi zadevami in še celo z dvorom carice Marije. Videlo se je kakor da bi oni lahko in v kratkem mogli izvesti svojo zlo nakano, kajti oni so mogli biti pri carici od jutra po večera, nadzirali vse domače zadeve, sluge, kuhinjo. Ali to vendar nij bilo tako lahko: je-li je dober človek upozoril carico, ali je pa sama vse opazila, zato je varovala svoje dete zdaj mnogo bolj nego poprej. Niti po dnevu, niti po noči ga nij pustila zdaj izpred oči; nikamor ga nij od sebe pustila, nikamor nij sama iz sob

izšla, razen v cerkev: s svojimi rokami ga je hranila in piti dajala. Bitjagovski in njegovi pajdaši videči, da jim nij mogoče ubiti careviča tajno, odvažili so se, javno to storiti; za-se se oni niso bali: znali so, da je bode Godunov branil. V soboto, 15. maja l. 1591, opoldne spravljal se je carica, vrnivši se iz cerkve od službe božje, k obedu; bratje njeni so bili v svojih podvorjih, (hišah), sluge so pripravljali obed. Zločinci so se uže mej soboj o vsem sporazumeli; skupaj z njimi je bila tudi pestunja careviča, Vasilisa Volohova. Ona je poklicala Dmitrija, da pride na dvor malo se pošetat; druga pestunja jo je začela pregovarjati, da naj ne odpelje deteta iz sobe, vendar Vasilisa nij poslušala, vzela Dmitrija za roke in odšla; odšla je za njima tudi druga pestunja. Carica je rekla, da gre tudi ona, ali na nesrečo se je zakasnila. Komaj je carjevič stopil na stopnice

v dvorišče, prišli so k njemu Danilo Bitjagovski, Kačalov in Volohov. Volohov, vzeši Dmitrija v roke, reče: „a ti imaš, gosudar, nov krznen ovratnik?“ Carjevič se je smehnil in odgovoril: „ni star je.“ V tem trenutku je prijel Volohov za nož, ter sunil z njim Dmitrija. Udarec je izpodletel, nož se spolznil, nij ubil carjeviča, nego mu samo ranil vrat. Volohov je vrgel nož ter pobegnil. Dmitrij je pal, pestinja se zgrudila nanj, da ga skrrije pred ubijalci in začela vpiti. Danilov Bitjagovski in Kačalov sta skočila blizu, izbila pestunjo do polu smrti in iztrgavši jej iz rok carjeviča, ubila ga do smrti. V tem trenutku je priletela carica Marija na krik pestinje iz dvorca in zapazivši, da njen sin leži ves v krvi in trepeče kakor golob, omedlela je na mestu.

(Konec prih.)

pridel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revallescieri popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceno in okusno hrano kot najboljši pripem ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezn in jetrnih bilo je moje stanje hujšanja in bolečin sake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celim životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravnik poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revallescieri in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revallescieri zasluži največje hvale, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovljenja moje prisrčne hvaležnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.877. Flor. Küllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Revallescieri je 4krat tečnejša, nego meso, to se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na čem, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revallescieri-Biscuiten v puščah in Revallescieri-Chocolates v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovih; tudi razpošilja dušnika hiša na vse kraje po poštinih pakarnicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Sahr, J. S. v. b. o. d. a, lekar pri „slatemu orlu“, v Reki pri lekarju J. P. Rodanu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Andrejcu. (51)

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.877. Flor. Küllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Revallescieri je 4krat tečnejša, nego meso, to se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na čem, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revallescieri-Biscuiten v puščah in Revallescieri-Chocolates v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl. 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu sa 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovih; tudi razpošilja dušnika hiša na vse kraje po poštinih pakarnicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Sahr, J. S. v. b. o. d. a, lekar pri „slatemu orlu“, v Reki pri lekarju J. P. Rodanu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Andrejcu. (51)

Naznanilo.

V mestu Črnomelj bode 30. dan tega mes. ob 9. uri zjutraj velika graščinska gostilnica na 6 let in sicer od 1. prosinca 1877 naprej po očitni licitaciji v najem oddana. Pred licitacijo je treba 100 gld. vložiti, pogoji pa se zamorejo tudi poprej izvedeti pri oskrbništvu graščine v Črnomlju.

Dunajska borza 21. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih 60 gld. 80 kr.

Enotni drž. dolg v srebru 56 30

1860 drž. posojilo 106 75

Akcije narodne banke	827	—
Kreditne akcije	138	60
London	126	80
Napol.	10	12 1/2
C. k. cekini	6	04
Srebro	112	60

Štev. 15492.

(355—2)

Razglas.

Gledé na prihodnji redno rekrutbo leta 1877, h katerej so leta 1857, 1856 in 1855 rojeni mladenčji poklicani, se razglasi:

1. Vsak vojaščini podvrženi, ki je v letih k prihodnji redni rekrutbi poklicanih, rojen, mora se pod nasledki §. 42 vojne postave v teku meseca decembra t. l.

v magistratnem ekspeditu v navadnih uradnih urah ustmeno ali pismeno zaradi vpisa oglasiti.

2. Taisti, ki so v k rekrutbi poklicanih zgorej omenjenih letih rojeni, pa ne spadajo pod Ljubljano, imajo k temu vpisu svoje izkaznice ali pa popotne liste prinesiti.

3. Če je vojaščini podvrženi začasno zunaj svojega rojstvenega kraja ali prebivališča, in tedaj po tem ali po kaki bolezni zadržan, se sam ustmeno ali pismeno oglasiti, tak zamorejo to njegovi starši, jerobi ali kak drug pooblastenec storiti.

4. Podpore potrebni domači in njih pooblastenci, ki želijo začasno oprosteno vojaščini podvrženega, ali ta, če se želi za polajšanje vojaške službe poganjati, so dolžni okoliščine, na katere svojo prošnjo za tako polajšanje opirajo, ob času vpisa dokazati.

5. Nalogi, se oglasiti in sploh vsem iz vojne postave izvirajočim dolžnostim se ne dá ogniti z izgovorom, da se za ta razglas nij vedelo, ali da so iz vojne postave izhajajoče dolžnosti komu neznane.

Mestni magistrat v Ljubljani,

11. novembra 1876.

Štev. 15486.

(353—3)

Razglas.

V splošno natančno spolnovanje se naslednje točke magistratnega ukaza od 22. novembra 1852 št. 5662, ki se tičejo mestne snažnosti na novi razglasijo.

Hišniki ali hišni oskrbniki morajo brez posebnega ukaza, sneg takoj ko zapade vsako jutro, in sicer do konca januarja do sedmih, in od februarja naprej do pol sedmih, naj je uže prej ta dan ali pa čez noč zapadel, ob svojih hišah in ob drugem tik ulic ležečem posestvu tako na široko, da zamoreta dva človeka vstric iti, proti sredi ulic odmetati, in tako pomesti, da je pot čedna in da se brez nevarnosti po njej hoditi zamore. Ravno tako morejo hišniki in hišni oskrbniki skrbeti, da o požlepicah led pred hišami o določenih urah na zgoraj omenjeni način nasekajo in na sredo ulic zmečejo, prostor pa, da bi se komu kaka nesreča ne pripetila z peskom, zemljo ali pa z žaganjem potresejo.

Če bi pa požlepica kak drug čas čez dan nastala, se bo dalo z bobnom naznaniti, da imajo gospodarji led spred svojih hiš in svojega tik ulic ležečega posestva kakor je zgoraj omenjeno posnažiti.

Prepovedano je pa sneg iz hiš in dvorišev na ulice in prostore mesta ali predmestja izmetovati.

Sneg mora hišni gospodar takoj v vodo ali pa na kak drug pripravi prostor zunaj mesta in predmestja izpeljati.

Ravno to se mora s snegom zgoditi, ki se streh zdrči ali se ogrebe.

Mestni magistrat v Ljubljani,

11. novembra 1876.

Tujska.

20. novembra:

avropa Spitzten iz Dunaja. — Brod iz Broda.

— Klug iz Dunaja.

Tri Slomu: Hirsler iz Dunaja. — Wakonik iz Litije. — Rožič iz Reke.

— Župan iz Gorenjskega.

— Danizek iz Zagorja. — Presling iz Konjice.

Pri Matušci: Mali iz Celovca. — Knecht iz Dunaja. — Rosi iz Zadra

Dobrovoljna licitacija.

Četrtek 23. t. m. in naslednje dni bode se pivo, ki je še v zalogi v manjših partijah s posodo ali brez nje v pivovarni na Vrhniki onemu prodajalo, ki bode največ ponujal in takoj plačal.

Alfred Hartmanove

konkursne mase upravnništvo.

Lekarna „pri sv. Leopoldu“ na Dunaji,

Stadt, Ecke der Planken- und Spiegelgasse,

FILIPA NEUSTEJNA,

priporoča p. n. občinstvu celo vrsto pravih zdravilnih in toaletnih sredstev, ki so se vselej kot izvrstno izkazala in gotovo ozdravila. Tisoč sprical je o tem.

P. n. občinstvo se prosi, da samo one specialitete za prave sprejme, ki naše firmo nosijo.

Poslaskorjene pile sv. Elizabete za čistenje krvi

leško odganjačo, čistijo kri, in niso škodljive; dobre posebno pri boleznih v spodnjih organih, zimici, boleznih prsnih organov, kože in oči, otrok in žensk; odpravijo zapreje, pravi vir največ boleznij. Ta pila je najboljši in najcenejši izdelek te biro. 1 valar, 8 skatuljice, s 120 pilami, stane 1 gl., posamezne skatuljice 15 kr.

Odlikovane so z jako častečim spricalom dvornega svetovalca prof. Filha.

Beaume Girome, izvrstno zdravilo za ozeblino. 60 kr.

Dr. Callmanna lasno baryllo, popolnem ne-velnemu lasu vsako barvo (rno, ružavo, rumeno) 3 gld.

Orientalni prah za dame, da koži gladkost, (belo ali roza) 1 gld. in a 50 kr.

Elektro-motorični vratni trak, za težko zoben, najboljši uspeh 1 gld. 50 kr.

El Benito, edino dobro sredstvo proti izpadanju las in odpravljenju lukin 1 gld. 80 kr.

Kondensirano švicarsko mleko a 55 kr. Nestlejeva otročja moka a 90 kr. Dr. Golljev jedilni prah a 84 kr. Popova anaterinova ustna voda a 1 gld. 49 kr. Liebigov mesni ekstrakt 1/8 funta 84 kr. Dr. Pfeiffermannova zobna pasta a 1 gld. 25 kr. Poltova resedna pomada a 1 gld. 50 kr. Dr. Brownova pomada za obranjenje las a 2 gld., so vedno frični v zalogi. Veliko skladišče parfimerij, mil, pomad itd. prvih pariških firm. Čokolade francoskega društva od 60 kr. do 3 gld. funt. Pravi ruski čaj a 1 gld. 1/4 funta. Skladišče vsakojakih instrumentov za zdravljenje, kakor samoklistiri, brizgalnice, bandaže, jako ceno. Velika zaloga zobnih krtačic, šminke, in drugih toaletnih rečij.

Priporočamo p. n. občinstvu zdravila v poslaskorjeni obliči, kakor: kinin, kopaiva, doverski praški, železo, jetrno olje, bromkali, jodkali, rabarber, dvojno ogljenokisla soda, magnezija itd. po najnižji ceni.

Najznannejše specialitete farmacije in parfimerije Francoske, Angleške, Ameriske, Nemčije, Švice in Avstrije so pri nas vedno za dobiti.

■ Mi razpošiljamo ali proti gotovini ali poštenu povzetju in pri en-gros nakupu dajemo velike rabate. ■

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Odontin zobna pasta, naredi najčistejšo zobno belo ko biser. 70 kr.

Po-ho iz Kine prinešen, olajša takoj najhujšo migreno in glavobol. 1 gld.

Dr. Bayerja pravi pulherin, najboljšje sredstvo proti pegam, daje koži barvo rož in limbarjev. a 1 gld. 50 kr. in a 80 kr.

Royerjeva hemeroidalna maža, tem pri-ki hemeroidje trpe. 1 gld. 60 kr.

Salicil-antisuitin, izvrstno proti sitnemu potenju rok, in nog a 50 kr.

Salicilno milo, najboljšje in najcenejše milo. 25 kr.

Schrierove zobne pile za otle zobe najboljšje zdravilo. 25 kr.

Storax-Crème, čudežno pomaga pri vseh kožnih bolezni. 80 kr.

Wlinsi papir, proti nahodu, prsnemu kataru, vratobolu in hripi. 1 gld. 20 kr.

Dr. Haiderjev zobni prah. 35 kr.